

Statsutskottets betänkande nr 58 om regeringens proposition med förslag till lagar om temporär ändring av 19 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och ändring av ikraftträdelsestadgandet i en lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

Riksdagen remitterade den 15 oktober 1993 regeringens proposition nr 198 till statsutskottet för beredning.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat rdm. Laines lagmotion nr 19 med förslag till lag om ändring av 8 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, som riksdagen remitterade till utskottet den 23 april 1993, samt rdm. Linnainmaas lagmotion nr 50 med förslag till lag om ändring av 47 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, som riksdagen remitterade till utskottet den 12 november 1993.

Statsutskottets skattedelegation, som berett betänkandet för utskottet, har hört lagstiftningsrådet Tarja Jääskeläinen vid finansministeriet, överinspektören Sirpa-Liisa Venesjärvi vid skattestyrelsen, avdelningschefen Tero Honkavaara vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, biträdande avdelningschefen Hannele Ranta-Lassila vid Centralhandelskammaren, juristen Mikael Söderlund vid Företagarnas Centralförbund i Finland, direktören Erkki Kontkanen vid Bankföreningen i Finland, avdelningschefen Pekka Heikkilä vid Sparbanksförbundet, vicehäradshövdingen Jouko Jormalainen vid Andelsbankernas Centralförbund och verkställande direktören Jussi Järventausta vid Finlands Försäkringsbolags Centralförbund. Dessutom har Småindustrins Centralförbund lämnat in ett skriftligt utlåtande i saken.

Regeringens proposition och motionerna

Enligt ett temporärt stadgande i 19 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet räknas sådana räntor på depositionsbankers och kreditinstituts s.k. oreglerade fordringar som

inte betraktas som inkomst i bokföringen inte som skattepliktig inkomst för dem vid beskattningen för 1992 och 1993. Regeringen föreslår att giltighetstiden för detta stadgande skall förlängas så att räntor på oreglerade fordringar inte skall räknas som skattepliktig inkomst vid beskattningen för 1994 och 1995 heller.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet kompletterades 1989 med ett temporärt stadgande om att dividend som ett finländskt samfund får från utlandet är skattefri inkomst i Finland, om Finland och den främmande staten i fråga har avtalat om dividender som betalas från den ena avtalsslutande staten är befriade från skatt i Finland under samma förutsättningar som de dividender som ett finskt samfund betalar till ett annat finskt samfund. Stadgandet gällde ursprungligen skatteåren 1990 och 1991, men giltighetstiden har senare förlängts så att det tillämpas också vid beskattningen för 1992 och 1993. Regeringen föreslår att giltighetstiden skall förlängas ytterligare, dvs. att stadgandet tillämpas också vid beskattningen för 1994—1996.

Enligt lagmotion nr 19 skall avdragsrätten för utgifter för alkoholhaltiga drycker slopas helt.

Enligt det första lagförslaget i lagmotion nr 50 skall obligatoriska reserveringar i 16 a § bokföringslagen stadgas vara avdragsgilla vid inkomstbeskattningen och enligt det andra lagförslaget skall sammanslutningar under 1994 få överföra den del av övergångsreserveringen som bildas på grund av lönerna direkt till sitt bundna egna kapital.

Utskottets ställningstaganden

Av de orsaker som nämns i regeringens proposition och med stöd av erhållen utredning finner utskottet lagförslagen behövliga och tillstyrker dem.

Statsutskottet förutsatte i sitt betänkande nr 76/1992 rd om regeringens proposition nr 203/1992 rd att regeringen skyndsamt utreder möjligheterna att göra obligatoriska reserveringar avdragsgilla vid beskattningen och avlåter en proposition i saken till riksdagen. Utskottet konstaterar att denna kläm som riksdagen godkänt inte har lett till några lagstiftningsåtgärder. Flera sakkunniga som hörts i samband med behandlingen av den föreliggande propositionen har allvarligt uppmärksammat detta problem, som också tas upp i lagmotion nr 50. Enligt utskottets mening kräver en lagändring på denna punkt att regeringen bereder en proposition och avlåter den till riksdagen.

Utskottet förutsätter att regeringen omedelbart slutför beredningen av beskattningen av obligatoriska reserveringar och avlåter en proposition i saken så att den kan behandlas under riksdagens vårsession 1994.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändrades i början av 1993 så att försäkringspremierna för s.k. direktörsförsäkringar inte längre är avdragsgilla vid företagsbeskattningen. Med en direktörsförsäkring avses en livförsäkring, där den försäkrade i allmänhet är en person i ledande ställning inom företaget och företaget är både försäkringstagare och förmånstagare. Den försäkrade kan också vara en bolagsman som helt eller delvis äger företaget eller en delägare i det. Ändringsbehovet motiverades i regeringens proposition nr 203/1992 rd närmast med att det i många fall är oklart om försäkringar av detta slag hänför sig till ett företags näringsverksamhet eller inte. I propositionen konstaterades att direktörsförsäkringar-

na i praktiken hade blivit ett smidigt sätt att jämnat ut resultatet vid beskattningen. Utskottet konstaterar att ändringen medför oskäligen problem i de fall där det inte är fråga om att kringgå skatter på ovan beskrivet sätt. Således är premien för en försäkring som tecknats för företaget för den händelse att en person i nyckelställning inom företaget avlider inte avdragsgill, trots att dödsfalisersättningen till företaget på grund av att denna person avlider är helt skattepliktig för företaget. Detta slutresultat kan enligt utskottets uppfattning inte anses stå i samklang med allmänna beskattningsprinciper.

Finansministeriet har i ett skriftligt utlåtande till statsutskottets skattedelegation den 3 november 1993 påtalat denna brist på symmetri och ansett att behovet av att utveckla lagstiftningen bör utredas i den normala lagberedningsprocessen vid finansministeriet.

Utskottet förutsätter att beredningen i fråga om beskattningen av s.k. direktörsförsäkringar skyndsamt slutförs och att en proposition i saken avläts till riksdagen så fort beredningen slutförts.

Utskottet ställer sig avböjande till motionerna.

Utskottet föreslår vördsamt

att lagförslagen i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar.

Samtidigt föreslår utskottet, som lagt regeringens proposition till grund för behandlingen,

att lagförslagen i lagmotionerna nr 19 och 50 skall förkastas.

Helsingfors den 19 november 1993

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Saari, vice ordföranden Luttinen, medlemmarna Heikkinen, Hämäläinen, Jokiniemi, Kallis, Laaksonen, Lahtinen, Lahti-Nuuttila,

Luukkainen, Ryyänänen, Sasi, Savolainen, Turunen och Vihriälä samt suppleanterna Ala-Nissilä (delvis), Apukka, Backman, Enestam, Saastamoinen och Savela (delvis).